Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 103 | Luni, 4 mai 2009 - Joi, 4 mai 1989 | DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

JURNALUL ZILEI

A fost a doua zi de lucru după minivacanța de 1 Mai, când românii sărbătoriseră de fapt Paștele. De Paște se întrecuseră în concurs, la Scornicești, liceenii pasionați de istorie. S-au făcut noi majorări de retribuții (pe hârtie). În „Cântarea României" se fabrică roboți. Ungurii au fost acuzați de iugoslavi de discriminare a minorităților.

La Scornicești – viitorul istoriografiei românești

Tocmai s-a încheiat cea de-a XIII-a ediție a Concursului național de istoria României. Locul ales pentru competiție fusese „istoricul" Scornicești. Din cei 500 de participanți, jumătate a fost premiată de juriul prezidat de academicianul, Ștefan Pascu. La festivitatea de premiere, le-a spus tinerilor și ce este istoria. Adică: „factor esențial de educație patriotică a tinerelor generații, de dezvoltare a sentimentelor de răspundere față de soarta națiunii noastre socialiste" și așa mai departe.

(Continuare în pag. a II-a)

FILE DIN ISTORIA UTC

Conform statutului valabil în 1989, un cetățean român putea fi membru al UTC până la 30 de ani FOTO: Arhiva Facultății de Drept

După 1 Mai, ziua „oamenilor muncii", în următoarea se sărbătorea „tineretul". Oficial, în România anului 1989, răspunzătoare de soarta tinerilor era Uniunea Tineretului Comunist (UTC), organizația de tineret a Partidului Comunist Român.

Istoria UTC este lungă și complicată, cunoscând suișuri și coborâșuri, întocmai „fratelui mai mare", Partidul Comunist. Falsurile operate succesiv după 23 august 1944 dau de lucru oricui vrea să lămurească istoricul acestei organizații. Cu certitudine se poate spune că a luat ființă la începutul anilor '20, la o dată care încă suscită discuții (în 1989, anul de naștere al UTC era considerat 1922), și că, din punct de vedere politic, tineretul comunist se subordona celor mai experimentați, adică Partidului Comunist. La fel cum acesta era secție a partidului comunist mondial, numit Comintern sau Internaționala a III-a, Uniunea Tineretului Comunist din România era filială a Internaționalei Tineretului Comunist (KIM). În 1924, mișcarea comunistă cu tot ce însemna ea a fost interzisă prin lege, și așa avea să rămână până în august 1944. Activitatea concretă a UTCdR, precum și a membrilor ei până la al doilea război mondial este dificil de precizat. Cel mai probabil este că nu a depășit-o pe cea a partidului însuși, care s-a mărginit la ședințe, discuții și dezbateri între cei câțiva membri ai conducerii. Iar în plan concret – la o propagandă comunistă camuflată în ziare și reviste, rapid „mirosită" și sistematic stopată de autorități.

Între 1944 și 1948, organizația de tineret a Partidului Comunist ajuns forță politică la guvernare a urmat, de asemenea, linia sinuoasă a PCR. Despre o structură clar definită se poate vorbi abia din 1948. În februarie, prin fuziunea Partidului Comunist Român cu Partidul Social Democrat, apărea Partidul Municitoresc Român (PMR), cu organizația de tineret numită Uniunea Tineretului Comunist (UTM). Ca și partidul, UTM era condusă, în intervalul dintre congrese, de un Comitet Central care alegea Biroul, Secretariatul și pe secretarul general. Comitetul Central al UTM era organizat pe secții, la fel ca și CC al PMR. Din punct de vedere geografic, UTC era organizată tot ca și partidul, în sistem piramidal. Organizații UTC erau în toate școlile, întreprinderile și instituțiile. În 1965, Partidul Muncitoresc Român a fost rebotezat Partidul Comunist Român. Simetric, UTM s-a numit de atunci încolo UTC.

Putea deveni membru al UTC un tânăr care împlinise vârsta de 14 ani. Limita superioară s-a modificat de mai multe ori de-a lungul vremii. Conform statutului valabil în 1989, un cetățean român putea fi membru al UTC până la 30 de ani. Puteau deveni membrii UTC elevi din clasa a VIII-a, cu merite deosebite la învățătură, apoi, în clasa a IX-a și a X-a puteau fi primiți și cei mai puțin sârguincioși. Primirea se făcea după un ceremonial anume. Teoretic, UTC funcționa ca o anticameră a partidului, membrii UTC se pregăteau astfel pentru a deveni ulterior membri de partid. În practică, nu toți uteciștii au intrat în partid după împlinirea vârstei de 30 de ani.

În 1988, UTC avea puțin peste patru milioane de membri. „Avem un tineret minunat, a spus Nicolae Ceaușescu la Congresul al XIII-lea al PCR din noiembrie 1984, care desfășoară o activitate multilaterală, fiind prezent în toate sectoarele, pe toate șantierele, aducându-și, împreună cu toți oamenii muncii, o contribuție activă la dezvoltarea patriei noastre. (...) Faceți totul, dragi prieteni tineri, pentru a fi la înălțimea încrederii partidului nostru comunist, a condițiilor minunate ce vă sunt create. Învățați, munciți, munciți și învățați, însușiți-vă cele mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii, concepția materialist-dialectică, fiți cutezători, prețuiți strămoșii și părinții voștri, acționați permanent în spiritul romantismului revoluționar, pregătiți-vă să fiți întotdeauna gata de a vă face datoria și de a duce înainte neabătut făclia progresului pe pământul României, mesajul de pace și colaborare al națiunii noastre socialiste cu alte națiuni ale lumii!."

(Continuare în pag. a II-a)

Filme cu tineri, despre tineri

Condamnăm un trecut (acel trecut) care a avut păcatele sale – fără îndoială –, dar asta nu anulează cu nimic dreptul de a-i recunoaște și rolul, valorile, aroma... Patetice sunt unele vorbe, dar umane... Dacă și-ar pierde parfumul, dacă am uita acel parfum, am rătăci prin viață cu sentimentele aflate în stare de ebrietate. Nu de beție. De ebrietate. Am fi niște derutanți ai prezentului, ai contemporanului derutant.

Starea de tinerețe în filmul românesc

Acum 20 de ani, acum mai bine de 20 de ani, aveam film românesc. El era aliatul împotriva plictisului general și cuierul în care-și agăța românul speranța de a mai vedea ceva. Altceva. Aveam pasiuni pentru filmul românesc. Din pasiunea unor oameni care lucrau pentru aceste producții cinematografice ieșeau povești ce deveneau, la rândul lor, pasiunea celor care le priveau. S-au făcut, de-a lungul timpului, câteva filme românești pentru tineri. Și acele câteva filme românești pentru tineri au făcut istorie în domeniul lor, s-au proiectat dincolo de niște limite, dincolo de niște constrângeri. Și, chiar dacă le-au fost dictate reguli, au răzbit. Au răzbit pentru că au fost rodul unor sentimente și nu neapărat al unor deziderate mercantile. „Liceenii", „Declarație de dragoste", „Extemporal la dirigenție"... sunt câteva dintre acele filme care nu au vârstă. Care își au rolul lor în cinematografia română. Regizorul lor, Nicolae Corjos, a reușit prin aceste producții să vrăjească generații de tineri și de copii. Dragostea nu moare, nu-i așa?

„Declarație de dragoste" a impresionat. „Liceenii" a stârnit isterii. Amândouă au spus povești frumoase. „Rămân un adolescent al epocii respective", zicea Corjos, dedicat dintotdeauna literaturii românești interbelice, literatură din care s-a și inspirat în maniera sa regizorală. Un „adolescent" care s-a simțit mereu atașat de perioada anilor de liceu și de facultate. „Dacă nu trăiești ca un adolescent, poate că nici nu ai cum să trăiești." În realizarea filmelor sale cu și pentru tineri, regizorul a fost mereu atins de o anumită stare de sentimentalitate, după cum recunoaște el însuși – „o sentimentalitate încărcată estetic și artistic. Azi se fac multe seriale cu mult sentiment, dar e nevoie de un anumit echilibru al sentimentelor. Nu poți să mănânci numai miere, pentru că te saturi. Arta trebuie să îmbine într-o lucrare tot ce poate să cuprindă într-un echilibru frumos. Scopul meu a fost să fac filme de dragoste. Care sunt, indiferent de epocă, cele mai frumoase. Cinematograful este, în esență, sentiment, emoție, transmiterea unei idei mărețe în fapte diurne, de zi de zi". Care a fost secretul succesului acestor filme de dragoste? Dincolo de ambalajul lor tovărășesc, dincolo de cuvintele colorate în limbajul epocii, erau, la bază, veritabile scrisori de iubire scrise de un regizor, de un scenarist și de câțiva actori publicului. Erau niște povești... și tocmai pentru asta au rezistat în timp. „Care a fost secretul meu? Întâlnirea fastă dintre niște creatori. Capacitatea mea de a lucra cu o anumită mentalitate considerată de unii depășită."

„Liceenii" a înregistrat la vremea sa un record uriaș de spectatori, un record mondial: peste 5 milioane și jumătate numai în primele șase luni de proiecție. Nici o altă peliculă autohtonă nu a reușit să detroneze acest film.

Star într-o țară care refuză vedetismul

Ștefan Bănică devenise un star, Oana Sârbu un model pentru adolescentele care începuseră să-i copieze stilul. Actorii primeau grămezi de scrisori de la fanii lor care văzuseră filmul nu o dată sau de două ori, ci chiar de câte zece ori, ajungând astfel să cunoască replici întregi din film. „A fost o întâmplare extrem de fericită pentru mine", povestea Oana, atunci, o tânără de doar 17 ani. „Aveam să-mi dau seama mai târziu ce a însemnat Dana (*n.r.* – personajul pe care l-a interpretat în «Liceenii») în cariera mea. Premiere cu «Liceenii» în toată țara, la care, din cauza aglomerației, se spărgeau geamurile ușilor de la intrare. Îmi amintesc cum venea Miliția să facă ordine. A fost epoca cea mai frumoasă pentru mine." Într-o lume frustrată din cauza celor două ore pe zi de televiziune, și acelea inutile, cinematograful era o evadare – aproape singura – și avea un impact deosebit asupra oamenilor.

„Consider că cele mai reușite filme ale mele sunt «Declarație de dragoste» și «Pădurea Nebună», iar «Liceenii», cel mai de succes", consimte regizorul Nicolae Corjos. „După «Declarație de dragoste» ni s-a spus: «Ei, acum, că ați făcut un film de dragoste, ajunge, veți face un film mai serios, despre un băiat care e slab la matematică și pe care colectivul de elevi și profesorul lor diriginte îl ajută și o să devină un elev fruntaș. A fost discuție destul de categorică cu reprezentanții Ministerului Culturii. Eu și cu Șovu (scenaristul) aveam planificat să facem «Extemporal la dirigenție», căruia voiam să-i spunem «Iubirile lui Socrate», și el a protestat vehement că nu putem face un film pe o schemă impusă. Eu i-am dat un picior discret pe sub masă și am răspuns că o să ne mai gândim și poate găsim o soluție. La o discuție afară i-am spus: «Măi, tu poți să scrii orice. Tu îmi faci o pereche, și pot să vorbească orice între ei, pot să își spună și lozinci, că tot film de dragoste va fi. Am păstrat schema în mare, iar pe parcursul scrierii scenariului, dar și pe parcursul filmării am dezvoltat partea de iubire și de relații și până la urmă, când s-a văzut filmul, au început: «Domne, da' ce ne facem, că și ăsta e film de dragoste. Am răspuns că nu pot să fac altceva, nu mă pricep la altceva."

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Amintirea începutului de mai

Georgian Pop este unul dintre cei mai tineri componenți ai Parlamentului României. Deputatul PSD+PC a absolvit Facultatea de Sociologie a Universității din București. Prezentăm în cele ce urmează amintirile sale despre începutul lui mai din urmă cu două decenii:

„Când mă gândesc la 1 Mai 1989, simt că mă încearcă sentimente diverse. Pe de o parte, e un sentiment plăcut, general, al amintirilor din copilărie. Eram, evident, mult mai tânăr. Aveam doar 13 ani. Îmi vine în minte un banc. Cică doi pensionari stau pe bancă, în parc. Admirând peisajul, unul exclamă: «Ce bine era pe timpul lui Stalin!». Replica celuilalt urmează invariabil: «Cum era bine, ești nebun? Era prigoana aceea cumplită». «Da, răspunde celălalt... dar eram tineri».

Cam în spiritul acestui banc sunt amintirile mele legate de ultimul 1 Mai comunist. Adică bucuria copilăriei, bucuria copiilor care fac lucruri fără a percepe întotdeauna semnificațiile negative, deranjante pentru cei maturi, pentru «oamenii mari», așa cum ne plăcea nouă să-i numim, în copilărie, pe cei care depășiseră vârsta majoratului.

Îmi amintesc, în primul rând, bucuria unei zile libere, adică fără școală. Chiar dacă acum sesizez faptul că nu era tocmai o zi liberă, în sensul libertății absolute, adică să faci ceea ce vrei, să mergi unde vrei, cu cine vrei, era totuși bucuria spargerii rutinei unei săptămâni de școală de șase zile lucrătoare, de luni până sâmbăta, nu doar de cinci zile, adică sâmbăta și duminica libere, cum avem acum, după Revoluție. Însă lipsa libertății de a face ceea ce vreau nu cred că mă afecta foarte tare. Nu-mi amintesc să mă fi deranjat pe mine sau pe colegii mei faptul că trebuia să participăm la mitingul de 1 Mai. Primul lucru important era că nu făceam școală în acea zi. Al doilea lucru important era că părăseam satul și mergeam la oraș. Eu locuiam și făceam școala în comuna Drăguș, județul Brașov, o comună aflată la vreo 20 de kilometri față de Făgăraș, un oraș cochet și micuț, dar care, văzut prin ochii copilului din mine, părea că întruchipează caracteristicile unei veritabile metropole. Așa că, în mod organizat și cu entuziasmul specific copilăriei, am participat la mitingul oamenilor muncii organizat în Făgăraș.

Orice ieșire din satul natal era motiv de bucurie pentru noi, copiii. Cu atât mai mult apreciam situațiile în care puteam pleca în grup, având un autobuz la dispoziția noastră. Am participat nu-atât în calitatea noastră de pionieri ai patriei, cât în calitatea de componenți ai ansamblului de dansuri populare al Școlii Generale din Drăguș. Eram îmbrăcați în costume populare, costumele de Drăguș fiind renumite în zonă pentru frumusețea lor. Îmi mai amintesc că eram o «pată de culoare» extrem de interesantă printre salopetele muncitorești, uniformele standard ale gărzilor patriotice, steagurile roșii sau pancartele cu «Trăiască...», «Ura...», «Stima noastră...».

(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

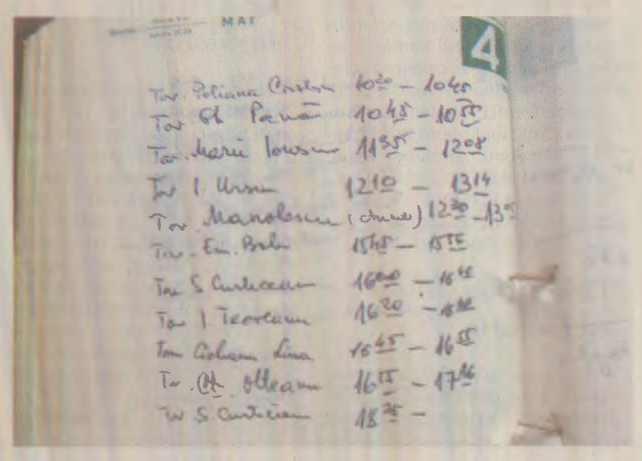

Reiese din agenda ținută la Cabinetul 2 că Elena Ceaușescu a absentat de la birou exact trei zile, atât cât aveau liber și „oamenii muncii" – duminica de 30 aprilie, 1 și 2 mai.

Ziua de joi, 4 mai, a continuat, cel puțin în parte, cu discuții și teme din ziua precedentă, când fuseseră două ședințe – una pe tema cifrelor de școlarizare pentru anul școlar 1989-1990, cealaltă despre un centru național de chimie.

O oră și jumătate – în prima parte a zilei – în biroul Elenei Ceaușescu s-a discutat în mod cert despre cercetarea științifică în domeniul chimiei și producția în domeniu cu Maria Ionescu, directorul general al ICECHIM, Ion Ursu și un anume tov. Manolescu (în dreptul numelui căruia e specificat „chimie"). Chemat în acea zi a fost și Ion Teoreanu, ministrul Educației și Învățământului din 1982.

În galeria ultimilor miniștri ai regimului, Teoreanu se remarca prin longevitatea în funcție. Absolvent al aceleiași facultăți ca și Elena Ceaușescu (Facultatea de Chimie Industrială a Institutului Politehnic București), Teoreanu avea și o specializare în URSS (1959-1960). Era un bun exemplu și pentru propaganda șantierelor de muncă ale tineretului din anii '80, căci și el, ministrul, fusese în 1948 voluntar pe șantierul de la Bumbești Livezeni.

După o carieră ce împletise funcțiile universitare cu „răspunderile" politice, ministrul Teoreanu era din 1985 și prim-vicepreședinte al Consiliului Național al Științei și Învățământului. Ajutor de nădejde al Elenei Ceaușescu, președintele numitei instituții!

Primirile din ziua de 4 mai la Cabinetul 2 începuseră însă cu Poliana Cristescu (10:20-10:40). A fost chemat apoi Gheorghe Pană, membru CPEx și vicepreședinte al Consiliului de coordonare a producției bunurilor de larg consum, aprovizionării și prestărilor de servicii către populație (10:45-10:55).

Emil Bobu, Constantin Olteanu, Lina Ciobanu și Silviu Curticeanu au fost ceilalți invitați la Cabinetul 2 în acea zi. Ultimul, Silviu Curticeanu, a intrat la ora 18:25. Și a ieșit, probabil, după încheierea programului de lucru al șefului de cabinet, căci sfârșitul vizitei sale nu e consemnat.

Lavinia BETEA

JURNALE PERSONALE

4 MAI

În acest timp, se face reclamă pentru a se atrage turiștii în România. Ce se speră? Că, dacă nu-i ține de mână un Andrei Pleșu, nu citesc poemele lui Mircea Dinescu sau ale Anei Blandiana, nu aud protestul lui Dan Deșliu, nu ajung până la Clujul Doinei Cornea sau la Iașii efervescenți, vor fi transformați în niște orbi? Că nu le va fi frig, foame? Că într-o țară unde Securitatea și Miliția cumulează atâtea „brațe de muncă", încât te întrebi, între supraveghetori și supravegheați, pentru cine mai e loc sub soare, nu vor simți acest frison, această contagiune a fricii?

Gazetarii întorși dintr-o călătorie (în general, cu peripeții) în țară le declară exilaților care le descriseseră mai înainte situația: „Dar ce ne-ați spus nu e nimic. E infinit mai rău. Să vă spunem noi ce am trăit. E inimaginabil. Trebuie să vezi ca să crezi".

Așa că, logic, ar trebui să fie lăsat să circule liber Mircea Dinescu. Să fie publicată din nou Ana Blandiana. Să fie readus la București Andrei Pleșu. Să fie lăsat în pace Dan Deșliu. Să fie eliberați gazetarii și tipograful arestați. Să fie puși la o treabă mai utilă „băieții" care-i păzesc pe Doina Cornea, pe Dan Petrescu, pe Mariana Celac, pe atâția alții. N-au nevoie de ei străinii ca să-i îndrume. Cât nu li se va lua la vamă și vederea, n-au nevoie de altceva pentru a desena mintal, deasupra imaginii României, un... țarc.

Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 171

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

4 mai (joi)

Soarele a răsărit la 6:02, a apus la 20:23

Luna a răsărit la 4:58, a apus la 19:30

Sărbătoare creștină:

Sf. Mc. Pelaghia din Tars; Cuv. Ilarion; Cuviosul Valerian

S-a întâmplat la 4 mai 1989

● La Beijing a avut loc o adunare cu prilejul aniversării mișcării antiimperialiste și antifeudale de la 4 mai 1918. A luat cuvântul Zhao Ziyang, secretar general al CC al PC Chinez.

● La sediul Națiunilor Unite din New York s-a deschis sesiunea de primăvară a Consiliului Economic și Social al ONU (ECOSOC), la care au participat reprezentanții a 54 de țări. Delegații la sesiune, care urma să se încheie la 26 mai, au aprobat ordinea de zi, ce cuprindea probleme referitoare la dezvoltarea economico-socială a lumii.

● Primarul orașului Hiroshima, Takesi Araki, a lansat un apel către toți locuitorii Japoniei, pentru strângerea de fonduri în vederea refacerii „Casei atomice" – singurul monument al bombardamentului atomic din 1943 al orașului. O singură clădire aflată în epicentrul exploziei a rămas în picioare. De aceea, s-a hotărât ca ea să fie protejată ca un monument pentru generațiile viitoare, care să mărturisească ororile primei explozii nucleare din istoria umanității.

Roxana VINTILĂ

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES

BAR DE ZI ȘI... UNEORI DE NOAPTE!

„Muncitorii au pornit / Și-ntr-un glas s-au înfrățit! Și ei azi săr-bă-toreeesc / Unu-Mai-mun-ci-to-resc!" De 1 Mai-muncitoresc, românul mai deștept se urca în Dacia din dotare sau în tren și pleca la mare. „Plăcerile litoralului românesc nu erau atât în stațiuni, cât în satele de pescari din sud, respectiv 2 Mai și Vama Veche, unde oamenii se întâlneau în fiecare an să-și spele creierul chiar de sărbătoarea muncitorului spălat pe creier", își amintește Dragoș Stan, un bucureștean care și-a petrecut ultimul 1 Mai comunist în Vama Veche. „Aveam 19 ani atunci și de mulți ani mergeam cu părinții și cu prietenii în 2 Mai. În Vamă nu era nimic. Mergeam acolo să ne facem de cap, tocmai pentru că era pustiu. La intrare era o singură cârciumă, pe care scria «Bar de zi și, uneori, de noapte», iar acolo găseam din când în când mici și ciorbă de pește. Dar nu pentru asta ne duceam, ci pentru distracția care se lăsa greu peste plaja goală de Ziua muncitorilor de pretutindeni", povestește Dragoș.

Puțin le păsa petrecăreților din 2 Mai și din Vama Veche de întrecerile socialiste care se organizau în fabrici și uzine. Cei care nu erau amatori de medalii și de ordine ale muncii își luau porția de libertate pe malul mării, petrecând până în dimineața de 2 Mai, în satul cu același nume. Departe de defilări și discursuri, muzica „Întâiului de Mai" era cu totul alta la 2 Mai și Vama Veche: cântec de chitară pe nisip, la lumina focurilor de tabără.

La mare, la soare, clasa muncitoare și-a respectat programul de 1 Mai și în 1989, plecând spre litoral cu trenul sau cu Dacia din dotare FOTO: Arhiva Facultății de Drept

În 2 Mai și în Vama Veche nu era loc de inhibiții și de minți înguste. Elita culturală se refugia printre pescari, dezbrăcată de toate constrângerile și uneori de haine. „Nudismul nu este ceva ieșit din comun. N-am înțeles niciodată de ce «textiliștii» văd ceva extraordinar în a sta la plajă dezbrăcat, mai ales într-un spațiu ca acesta, destinat nudiștilor. Nudism se făcea și la Lacul Sărat, la marginea Brăilei, se făcea și la Techirghiol, se făcea și la Costinești și, de fapt, oriunde în lumea asta. E adevărat că în bazele de tratament existau spații special amenajate, cu departajare pe sexe, dar oamenilor le-a plăcut întotdeauna să exagereze în privința nudiștilor din 2 Mai și din Vamă. În general, frustrații și cei neîmpliniți pe toate planurile arată cu degetul către un grup nonconformist, la care nu au acces, și încearcă să inventeze telenovele care să le justifice în fața propriei conștiințe nonapartenența la acel grup, care le este superior. Pe 1 Mai '89 nu m-am dezbrăcat pe plajă, pentru că nu era suficient de cald. Nici nu cred că a stat cineva la plajă în acele zile, dar vara, fiecare stă la plajă cum îl taie capul, fără să-și facă probleme că i se vede ceva ce ar trebui ascuns", spune Ioana T., o obișnuită a distracțiilor din cele două sate de pescari de la malul mării.

Ziua Muncii nu era o sărbătoare comunistă, deși foarte mulți români credeau asta cu tărie, în anii aceia. „Poate unora li s-ar părea bizar, însă cei care petreceau de 1 Mai pe plaja din 2 Mai știau mai multe despre istoria acestei zile decât nenii care organizau festivități tematice", povestește Dragoș Stan râzând. „Știam că scânteia primului 1 Mai s-a aprins în Statele Unite ale Americii, la Chicago, în 1886, cu ocazia revoluției industriale. După nenumărate greve, muncitorii s-au răsculat pe străzile din Chicago, iar datorită lor, de atunci, avem dreptul la ziua de muncă de opt ore. Nu știu alții cum sunt, ca să-l citez pe tata Creangă, dar eu n-am perceput niciodată ziua de 1 Mai ca pe ceva muncitoresc, ci mai degrabă ca pe o pauză de București, pentru o întâlnire cu prietenii. Pe 1 și 2 Mai mergeam să verificăm nisipul, să ne stabilim locul de cort pentru luna următoare. Cât despre ultimul 1 Mai comunist, cert e un lucru: până pe 2 Mai n-a mai dormit nimeni la 2 Mai. Chitara mea veche, făcută la Reghin, purta cu mândrie cravata mea de pionier, iar până dimineață a devenit martiră, pe malul mării."

Retrași la 2 Mai în dimineața zilei de 2 Mai, petrecăreții au lăsat în urmă plaja goală, doar cu scoicile și pescărușii locului. Barul „de zi și, uneori, de noapte" a rămas și el trist, ca în fiecare an, în așteptarea primului val de turiști de la începutul verii. „Nu-mi aduc aminte să se fi întâmplat ceva special de Ziua Muncii în '89", își amintește și Liviu D., un vamaiot convins. „Aceeași petrecere, cu aceiași oameni, în general. Aceeași evadare pe plaja virgină pe care o șifonam noi sub picioare, ca de fiecare dată. Ciulinii se burzuluiau și ne-nțepau în tălpi, pentru că noi eram mult prea distrați și mult prea desculți ca să-i mai băgăm în seamă, dacă nu o făceau ei. Și o făceau... atât de bine, că nu ne mai puteam încălța cu nimic în următoarele zile. Dar noi nu ne supăram pe ei niciodată. Zilele erau la fel de frumoase la 2 Mai și în Vamă, fie că era 1 Mai, 2 Mai, 1 iunie, iulie, august sau septembrie târziu, când trebuia să părăsim teritoriul până la următorul 1 Mai." Pentru el, ca pentru mulți alții, 1 Mai nu era în '89 Ziua Muncii, ci ziua poeziei. Ziua care anunța vacanța de vară. Avea, ca și ceilalți, ocazia să evadeze într-un spațiu fără restricții, să-și întâlnească acolo profesorii de la facultate, colegii și mulți prieteni. Poezia lor nu avea nimic în comun cu versurile „angajate", nici cântecul nu-i îndemna spre „noi culmi de civilizație și progres", ci-i oprea din muncă pentru a le oferi un răgaz de gândire și creație. Răgaz pe care „clasa muncitoare", așa cum era ea definită în discursurile liderilor comuniști, n-ar fi trebuit să și-o poată permite. Nonconformiștii – așa cum au fost văzuți mereu – în satele de pescari din sudul litoralului erau poeți, pictori, scriitori, muzicieni, critici de artă, actori, profesori universitari sau studenți eminenți care vedeau lumea altfel decât se cerea în discursul public.

Diana CALOIANU

File din istoria UTC

(Urmare din pag. I)

Și în cazul „activității multilaterale" a tinerilor, diferențele dintre propagandă și realitate erau evidente. Iată ce nota în jurnalul intim o tânără membră a UTC, angajată la o întreprindere bucureșteană și elevă de liceu la cursuri serale: „Ieri a fost o mare ședință și șefii ne-au obligat să participăm și pe noi, cei de la atelierul de creație. Nu se admitea nici o invoire, deci povestea mea cu școala a căzut, mi-au dat o motivare pentru absențe. Ședința a început la ora 15:00. Eu cu Laur am stat și în primul rând, am venit aproape de începere și sala era deja plină. Veniserăm noi pregătiți pentru «X și O» dar, din păcate, n-am putut juca. Am înțepenit două ore, groaznic, numai pălăvrăgeală aiurea. Este adevărat că de șapte luni, chiar opt ne-am dezobișnuit de ședințe de sindicat, UTC și alte nimicuri, dar asta a fost prea de tot. La ora 17:00, când s-a terminat, am ieșit cu o teribilă durere de cap, o amețeală tâmpită, pe care nu prea le-am mai avut".

Cristina DIAC

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Amintirea începutului de mai

(Urmare din pag. I)

Desigur, pentru noi, copiii, aspectele ideologice contau mai puțin. Ne impresiona ideea de forță pe care o transmitea grupul acela eterogen de oameni, ne plăcea că suntem priviți de la balcoane și percepem mai puțin gândurile sau simțămintele «oamenilor mari» de la miting, care, probabil, simțeau evenimentul în cu totul alte nuanțe. Desigur, e inutil să spun că noi, copiii, ne puneam întrebări de ordin valoric, despre caracterul bun sau rău, oportun sau inoportun al acelui eveniment.

Îmi mai amintesc și despre un contrast interesant la nivelul fizionomiilor participanților. «Oamenii mari» afișau, preponderent, figuri plictisite și sictirite. Participau fără prea mult entuziasm. Probabil era un automatism format progresiv la manifestațiile de 1 Mai sau 23 August. Din când în când, anumite remarce sau ironii făcute de unul sau de altul stârneau zâmbete sau surâsuri în grupurile în care se rosteau. Probabil că «oamenilor mari» le făcea plăcere doar perspectiva perioadei de după miting, adică a după-amiezei cu mici, bere, ieșiri la iarbă verde cu familiile de prieteni.

Prin contrast, noi, copiii, colegii mei de școală sau cei de la alte școli, aveam preponderent expresii entuziaste și curioase față de tot ce se întâmpla. Pe această stare psihologică evenimentul a trecut relativ repede. Ne-am bucurat, apoi, de sucul și de mâncarea oferite nouă în mod gratuit. Autobuzul ne-a dus înapoi în satul nostru, unde timpul parcă stătea pe loc. Aveam, pentru câteva ore, un ascendent față de cei rămași în sat. Veneam de la oraș. Nu era puțin lucru. Aveam ce povesti, lucruri diferite față de evenimentele comune ale universului nostru rural.

Seara am petrecut-o în familie. Nici mama, nici tata nu-mi amintesc să fi fost prea interesați de poveștile despre «marele» miting de la Făgăraș. Așa că m-am bucurat, ca de fiecare dată, de atmosfera frumoasă a familiei noastre. Astfel, viața își continua cursul firesc pentru acele vremuri, specifică vieții de familie din România anului 1989: la tv se transmiteau imagini de la manifestările omagiale, similare cu imaginile văzute de mine «live» la Făgăraș, în timp ce la Radio Europa Liberă sau Vocea Americii veneau să conteste tot ceea ce vedeam la Televiziunea Română.

Pentru mine, după 1 și 2 Mai, urma o nouă zi de școală, urma un examen pentru admiterea la liceu și, de ce nu?, urma să vină și un 23 August, sărbătoare mai mare și care, cu puțin noroc, ne-ar fi dat șansa nouă, celor din ansamblul folcloric al școlii, să mergem la miting la Brașov, nu doar la Făgăraș. Ceea ce ar fi însemnat, la fel, autocar la dispoziția noastră, masă și sucuri gratuite, dar și o noapte dormită în Brașov."

La mare

Deputatul PSD Carmen Moldovan își amintește, la rândul său, de cum sărbătorea 1 Mai-ul comunist. În 1989 avea 19 ani. „Eram 10-15 rebeli și nu scăpam nici o ocazie de a transforma 1 Mai într-un prilej de întâlnire cu gașca. Studenți fiind, destinația noastră preferată era marea. Fără bani fiind, singurul hotel pe care ni-l permiteam era casa unei bătrâne din Constanța care se dispensa de o cameră și un hol de trecere pentru un bănuț și care accepta ca cel puțin zece nebuni ca noi să-i întoarcă casa cu susu-n jos, timp de vreo trei zile. Nu există nici noapte, nici zi. Mâncam conserve și ne spălam la cișmeaua din curte. Cântam la chitară pe versurile lui Păunescu. Atunci m-am îndrăgostit prima dată. De Sandu, student la Brașov".

(a consemnat Lavinia DIMANCEA)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. I)

Fără a uita mențiunea „așa cum a spus" ori „a demonstrat" secretarul general.

Orașe noi pe harta țării

Un indicator al modernizării este și procentul ridicat al populației urbane. Astfel că pe harta României se prefigurau orașe noi precum: Colibași (Argeș), Dârmănești (Bacău), Valea lui Mihai (Bihor), Ianca și Însurăței (Brăila), Nehoiu și Pogoanele (Buzău), Budești, Fundulea și Lehliu Gară (Călărași), Basarabi, Negru-Vodă și Ovidiu (Constanța), Bolintin Vale și Mihăilești (Giurgiu), Bumbești Jiu și Rovinari (Gorj), Aninoasa (Hunedoara), Seini (Maramureș), Iernut (Mureș), Scornicești și Piatra Olt (Olt), Avrig și Tălmaciu (Sibiu).

Mai binele îngrijitorului de vaci

„Noi categorii de oameni ai muncii vor beneficia de majorarea retribuției" – titrează România Liberă. Și trei exemple de majorări. Primul caz – muncitor crescător, îngrijitor de vaci încadrat în grupa a 4-a de lucrări: retribuția înainte de majorare – 2.428 lei; după majorare – 2.843 lei. Al doilea caz – inginer silvic principal încadrat la clasa a 25-a, gradația a 3-a, cu o vechime neîntreruptă în aceeași unitate de 11 ani: înainte de majorare – 3.200 lei; după majorare – 3.560 lei. Al treilea caz – hidrolog principal, încadrat la clasa a 26-a, gradația a 4-a, cu o vechime neîntreruptă în aceeași unitate de 14 ani: înainte de majorare – 3.360 lei; după majorare – 3.720 lei. Specificațiile sunt toate cu asterisc ce trimite la specificația „în cazul nerealizării sarcinilor de plan, retribuția se acordă în conformitate cu prevederile legale". Dar cifrele de plan, în contabilitatea reală de la locul de muncă, le îndeplinea cineva, oare?

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

TEORIA ȘI PRACTICA REVOLUȚIONARĂ ÎN CONCEPȚIA ȘTIINȚIFICĂ A PARTIDULUI A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

ÎN SPIRITUL SARCINILOR SUBLINIATE LA PLENARA C.C. AL P.C.R.

CALITATE, NUMAI PRODUSE DE CEA MAI BUNĂ CALITATE!

Conștiința politică și competența profesională la nivelul exigențelor actuale

Zilele filmului cehoslovac

La București, Piatra Neamț și Galați au început „Zilele filmului cehoslovac". Manifestarea a fost anunțată ca dedicată sărbătoririi a 44 de ani de la eliberarea Cehoslovaciei de sub dominația fascistă. Spectacolul de gală avusese loc în seara precedentă la Cinematograful „Studio" din București. În prezența lui Jan Papp, ambasadorul Cehoslovaciei la București, a unor diplomați și oameni de cultură, spectatorii au vizionat lungmetrajul „Cu cerul sub picioare".

Roboți de Timișoara

„Electromotor" Timișoara producea «REMT 1, 2, 3 etc.», adică „roboți inteligenți, supli, cu o putere de manipulare care ajunge deocamdată până la 100 kg și o precizie de plus-minus un milimetru", scria ziarul România Liberă. La panoul de onoare al creatorilor – inginerii Atanasie Costi, Nicolae Tomici, Bogdan Popovici, Doru Cădariu, Roland Koderzsabek, Ioan Pepu, „ajutați direct de muncitori și maiștri de elită, toți meseriași unul și unul". Se subînțelege că și creația lor era sub sigla „Cântării României".

Polemici indirecte cu Ungaria

În vreme ce politicienii maghiari erau în ofensivă tot mai evidentă contra asimilării coetnicilor din țările vecine, vizând mai ales România, Agerpres a preluat comentariile Agenției iugoslave Taniug despre discriminarea naționalităților din Ungaria și Austria. „Potrivit unor aprecieri oficiale, comunică Taniug, în Ungaria trăiesc în prezent peste 200.000 de germani, 100.000 de slovaci, slavi de sud – aproximativ 90.000 croați, 5.000 sârbi și 5.000 sloveni –, precum și 25.000 români."

Este citat și secretarul de stat pentru cultură Antal Stark, care anunțase că în Ungaria se confruntă trei categorii de opinii: unii consideră că minoritarilor trebuie să li se acorde aceleași drepturi ca și ungurilor în țările vecine; alții se tem că minoritățile amenință integritatea teritorială a statului; și, în sfârșit, unii care susțin că nu există minorități. Ungaria va adopta până la sfârșitul anului o lege specială asupra minorităților. Dar „rădăcinile asimilării sunt atât de adânci, încât va fi dificil să fie smulse", a concluzionat Taniug, citat de Agerpres.

Oaza Parcului Moghioroș

La sesizarea Ligiei Olteanu din Strada Topolovăț nr. 12, București, Direcția Domeniului Public București a promis prin intermediul ziarului România Liberă că Parcul Moghioroș din Drumul Taberei va rămâne o oază de verdeață curată: în locul teilor sacrificați vor fi plantați alții, pentru mascarea ghenelor se va crea gard viu, va fi asigurată pază pentru preîntâmpinarea eventualelor degradări. Numele fostului ilegalist și lider comunist era onorat.

Lavinia BETEA

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. I)

Ieri seară, cină de Paști la Nicolae și Bianca Balotă, la Epermay-sur-Seine, împreună cu cei trei Ionești. Eugen Ionescu umblă greu acum. S-a pregătit pentru el o masă fără grăsime, fără zahăr – iar pentru noi, un delicios meniu de Paști. Ionescu, în aparență slăbit, a vorbit puțin și totuși a fost surprinzător de prezent chiar când tăcea. Când cineva a lansat ideea că ar trebui pus la preț capul lui Ceaușescu, a adăugat: „Capul ... sau măcar o mână...". La întoarcere, i-am condus pe Ionești acasă cu mașina. Până la Bulevardul Montparnasse am traversat o bună parte a orașului de la nord la sud. Ionescu privea melancolic frumusețea incredibilă a nopții de primăvară în Parisul iluminat. Trecând prin fața Comediei Franceze, a șoptit: „Aici am avut premiera... e mult, foarte mult de atunci...". Făcea aluzie la „Setea și Foamea", despre care vorbisem. Restul timpului a fost angoasat, se tot temea să nu ne pierdem noaptea prin babilonul parizian.

Sanda Stolojan, Nori peste balcoane. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Micaela Slăvescu. Revizuită de Sanda Stolojan, București, Humanitas, 1996, p. 296-297

Încep să mă cuprindă îndoielile în ceea ce privește „Cine are dreptate?". L-au citit până acum doi „neutri", iar părerile au fost total contradictorii. Horea Murgu spune că este static și cu o construcție a scenelor teatrală (poate, unde știe că Everac este dramaturg). Pe de altă parte, Gimy Besoiu zice că decupajul este „formidabil", că are foarte mult nerv și l-a „ținut" ca un film polițist. Adevărul este, probabil, undeva la mijloc. Cert este că filmul trebuie să aibă „nerv", iar acțiunea să avanseze „în forță". Pe de altă parte, mai trebuie eliminată din vorbăria excesivă, precum și replica prea explicativă, teatrală. În multe pasaje, tăcerile sau replicile neduse până la capăt pot sugera mai mult decât vorbele goale. Firește, o mare importanță o va avea distribuția, despre care am foarte puține idei la ora actuală. Deocamdată, atâta...

Alexandru Tatos, Pagini din jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 532-533

Ce tristețe! Karajan dirijând orchestra din Berlin, Concertul pentru pian nr. 1 de Ceaikovski. Un bătrân țeapăn, părul alb dat pe spate, aproape lins, obrazul împietrit, ochii de-o fixitate rece, de piatră, spatele încremenit, brațele inflexibile, doar mâinile, cea dreaptă, a baghetei, mișcată fără nerv, stânga-dreapta, iar mâna stângă, moale ca o mănușă goală, scuturată, parcă trasă de sfori, lunecând în sferele marii muzici, numai de el știută, cu ochii închiși, părul rebel, fruntea înaltă luminată de luceferi, iar acum, o biată epavă, s-a făcut târziu și pentru el, foarte târziu, n-a avut curajul să coboare de pe podium, a rămas mai departe, murind el însuși din ce în ce, trupul spulberat de ani dispărând și murind, muzica lui Ceaikovski, mai tristă ca oricând, sub degetele delicate, de înger, ale unui pianist foarte tânăr (Alexis Weisenberg?). M-a întristat acest concert pe care-l văd transmis de Televiziunea din Sofia. Și chiar azi îmi spusese un coleg, auzise la Europa Liberă, că i s-a cerut lui Karajan demisia din postul de șef de orchestră (pe viață) al Filarmonicii din Berlin. Desigur, cu vorbe frumoase! Încă un idol, un poet dispărând de pe podiumurile celor uriași!

Duminică dimineața, în ziua de Paști, a fost adusă în Piața Palatului o mulțime imensă de oameni, începând cu șoimii și pionierii și terminând, desigur, cu cei în vârstă. Nu știa nimeni nimic, dar se gândeau, desigur, că domnul Ceaușescu vrea să mai urle puțin, așa, brusc-instantaneu-deodată. Toți erau prezenți de la ora 6:00-7:00 dimineața, cu lozinci, cu flori. La ora 11:00 au venit El și Ea, au coborât din mașini, au urcat cele câteva trepte ale Muzeului de Artă, au intrat înăuntru, timp de o jumătate de oră au vizitat expoziția de carte, deschisă în cinstea partidului, au ieșit din expoziție, au urcat în mașini și au plecat. Și asta a fost tot, în dimineața de duminică a Paștilor, duminică, 30 aprilie 1989! Apoi o uriașă armată de mameluci, de râme, de „capul ce se pleacă" a rupt rândurile și a plecat acasă să ciocnească ouă roșii și să se-mbete de fericire.

Titel Constantinescu, Frica și... alte spaime, București, Editura Victor Frunză, 1996, p. 318-319

„Ziua tineretului", omisă în presa studențească

În fiecare an, de 2 mai se serba ziua tineretului. Prin tradiție, în toată țara se organizau concursuri sportive (atletism, fotbal, handbal), întâlniri „recreativ-distractive" în centrele de creație și cultură și chiar „acțiuni de masă" în întreprinderi. În 1989, de pildă, s-au inaugurat atunci „Luna tineretului mureșean" și „Luna liceenilor târgmureșeni". Alte județe s-au mulțumit doar cu raportarea din partea organizațiilor UTC locale a realizărilor în muncă.

Cum vor fi celebrat însă evenimentul revistele studențești aparținând Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști (CUASC)? Lecturând presa timpului, descoperim că în principalele centre universitare (București, Iași, Cluj-Napoca) nu s-a scris un rând despre „Ziua tineretului".

La Iași, revista Dialog, editată de Universitatea Al. I. Cuza, n-a menționat niciunde evenimentul. Mai preocupați au fost redactorii revistei (Marius Cristian – redactor-șef, Andrei Corbea, Ștefan Afloroaiei, Gabriel Stan – adjuncți) de împlinirea a 20 de ani de la apariția Dialogului, pe atunci „Alma mater". În prim-plan a apărut un interviu cu prof. univ. dr Mihai Todosia, care nu s-a sfiit să critice lipsuri din învățământul românesc (învățarea limbilor străine, limba latină, filosofia clasică, desființarea secției de antropologie de la Universitatea ieșeană). Articole despre topologia intervalului (Sorin Antohi), existența dialogică (Florin Cântec), literatura SF (Sorin Drăgan), poeme semnate de Irina Andone, Condruța Cuibotaru, Gabriel Decuble au completat sumarul.

Nici la București, Convingeri comuniste, „organul" CUASC, nu a marcat evenimentul. Dar a dat „Cezarului ce-i al Cezarului" în articolele „Profilul complex al tinerei generații" (despre „făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate") și „Partidul – centrul vital al națiunii noastre socialiste". În rest, materiale despre „starea de sesiune" (Augustin Ioan, Corina Vuță, Viorel Moțoc, Tüdos A. Kinga), arta fotografică și cinecluburi (Mihaela Serea), formații și interpreți de muzică (Marius Tița), Festivalul Artei și Creației Studențești (Laura Ganea, Ileana Constantin, Bogdan Teodorescu, Filip Florian).

Și studenții clujeni au omis „2 Mai"-ul. Revista de cultură Echinox, condusă de redactorul-șef Aurel Codoban, titra pe prima pagină: „Spirit revoluționar, conștiință angajată". Promițător. În continuare însă, subiectele abordate deveneau tot mai îndrăznețe: „Noi cuvente den bătrâni" (N. Steinhardt), „Istorie și semiotică" (Sorin Mitu), „Cuvânt înainte sau despre semiotica istorică" (Carol Căpiță, Florin Curta), „Paradigma analelor" (Alexandru Vari), „Nevoia de sinteză" (Aurel Rustoiu), „Stil, retorică și ideologie" (Florin Curta), „Semne non-figurative în arta parietală paleolitică" (Carol Căpiță).

Florin MIHAI

ARTICOLUL ZILEI

Tineret, mândria țării

La 2 Mai, sărbătorim Ziua tineretului din Republica Socialistă România, instituită din generoasa inițiativă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, părinte drag și îndrumător apropiat al tinerei generații. Iar situarea acestei sărbători a tinereții în imediata vecinătate a zilei de 1 Mai nu este deloc întâmplătoare, ci vine să întărească o dată în plus rolul deosebit de important pe care l-a avut și îl are tineretul în istoria țării și, mai cu seamă, în construcția prezentului și viitorului luminos al României socialiste. Temeiurile acestui adevăr sunt numeroase și impresionante.

Opera de construcție socialistă a deschis în fața întregului tineret al țării perspective minunate de afirmare puternică a personalității creatoare și a însemnat, totodată, creșterea gradului său de angajare, pe măsura sarcinilor complexe ale făuririi noii orânduiri. În acest nou ev al istoriei țării, lupta, spiritul revoluționar al tinerei generații s-a manifestat și se manifestă pe fronturile muncii și ale creației, ale dobândirii și afirmării unui înalt nivel de conștiință, de pregătire profesională, de cultură în general. Din acest punct de vedere, o perioadă nouă, deosebit de fertilă pentru Uniunea Tineretului Comunist, pentru tineretul României socialiste, ca de altfel pentru întregul nostru popor, a fost inaugurată de cel de-al IX-lea Congres al partidului. În temeiul noii concepții revoluționare, datorită tovarășului Nicolae Ceaușescu, în privința rolului și locului tineretului în societatea noastră, acesta a fost caracterizat ca „puternică forță socială", „viitorul însuși al națiunii noastre socialiste", fiind învestit pe măsură cu noi și sporite atribuții și responsabilități în înfăptuirea politicii partidului și statului, a planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a țării.

Poate că cea mai elocventă dovadă în acest sens o constituie participarea amplă și entuziastă, plină de dăruire și patos revoluționar a tineretului la făurirea noului chip al țării, prin contribuția adusă la realizarea unor obiective de mare anvergură, a unor grandioase ctitorii – efigii durabile ale acestui timp de măreție împliniri. Preluând și purtând mai departe flacăra vie a romantismului revoluționar, tradiția muncii pentru țară – ale cărei începuturi au fost marcate, în anii de recontrucție a țării, de șantierele tineretului de la Sălva-Vișeu, Bumbești-Livezeni, Agnita-Botorca – Uniunea Tineretului Comunist și-a asumat în ultimele două decenii sarcini de mare răspundere în realizarea unor investiții de amploare, înscriind astfel în cronica activității șantierelor tineretului succese de prestigiu, demne să reprezinte peste timp chipul generației tinere a „Epocii Nicolae Ceaușescu".

La Canalul Dunăre – Marea Neagră și Canalul Poarta Albă – Midia – Năvodari, la Combinatul Siderurgic Galați și la Combinatul Chimic Midia-Năvodari, la sistemele hidroenergetice și de navigație Porțile de Fier I și II, la Termocentrala de șisturi bituminoase Anina și în bazinul minier al Olteniei, la amenajarea râului Bistrița și pe alte șantiere ale Capitalei, la sistemele de îmbunătățiri funciare Giurgiu – Răzmirești, Vișoara Nord și multe altele care dau substanță materială înfăptuirii noii revoluții agrare, precum și pe numeroase dintre noile platforme industriale din județele țării, prin care s-a înfăptuit politica partidului de repartizare echilibrată a forțelor de producție în teritoriu, brigadierii au zidit, cu eroism și tenacitate, simbolul unei epoci noi, al unei epoci pentru istorie, împlinind prin fapte legământul solemn al tinerei generații de a răspunde întotdeauna prezent la înflăcăratele și mobilizatoarele îndemnuri adresate ei de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

N. Grigore MĂRĂȘANU
Flacăra, nr. 17/1989

Filme cu tineri, despre tineri

(Urmare din pag. I)

Cenzura a fost mereu prezentă. La vizionarea filmului „Declarație de dragoste", Nicolae Corjos a recurs la niște găselnițe pentru a mai potoli criticile: pusese în imaginile din generic tineri care lucrau pe șantier, „ceea ce era o realitate, și nu neapărat rea, pentru că pentru mulți acolo era un fel de școală a vieții, acolo se câleau, ieșeau din perioada de liceu, unde erau ocrotiți de familie". Cenzura avea un cuvânt greu de spus chiar și în alegerea actorilor. „Era un fel de obsesie a fiilor care vor să se afirme. Iar Ceaușescu nu admitea, sau se credea că nu îl admite decât pe fiul lui ca fiind foarte reușit. La discuția cu cei care aprobau distribuția, am vrut să-i păcălesc.

Am vrut să le dau o listă pe care o pregătisem cu numele celor propuși ușor modificate. Dar nu l-am avut alături pe directorul de producție, care trebuia să semneze și el lista. Totuși a trebuit să recurg la un subterfugiu în momentul vizionării cu producătorul. L-au văzut, de exemplu, pe Ștefan și au zis: «Da, domne, e bun ăsta, foarte bun, cum îl cheamă?». Iar eu: «Păi, nu știu cum îl cheamă, parcă Ștefan, Ștefan Bunicu». Și atunci a trebuit la discuția finală să renunț la câțiva dintre ei, la Florin Piersic Junior și la Bianca Brad, căreia îi semăna numele cu unul Ion Brad, care era un ministru adjunct. Pe Florin Piersic am reușit să îl distribui ulterior într-un rol frumos în «Studio în căutarea unei vedete». Cenzura intervenea tot timpul în filme, dar în cazul «Liceenilor» nu mă pot plânge că mi-ar fi stricat structura filmului. (...) Am preferat tema tinerilor, a relațiilor dintre ei, dintre ei și părinți, dintre profesori și elevi, în detrimentul oricărei implicații de natură politico-socială. Deși era la modă în epocă să se facă multe filme cu tematică socială, producții care câștigau multe premii naționale. Romantismul stilului meu regizoral și discreția în a nu impune actorilor o anumită comportare, ci de a-i conduce spre un stil cât mai liber, mai plin de viață și cât mai aproape de adevăr, au fost atuuri prețioase. Țin mult la diplomație în lucrul cu actorul și cred în pedagogie. Mie mi-a plăcut mult perioada de liceu și cea de studenție, din care am niște amintiri extraordinare. Părinții mei – învățători, am surori profesoare, fiica mea este profesoară de pian, iar socrul meu este profesor de muzică."

Ion Caramitru, un „diriginte" iubit de „Liceenii" lui Nicolae Corjos FOTO: Arhiva TVR Media

Adrian Păduraru îi face o „Declarație de dragoste" Teodorei Mareș
FOTO: Arhiva TVR Media

Puterea exemplului

Cu „Declarație de dragoste" și cu „Liceenii" era destul de ocultată povestea. Era un film pentru tineri, deși nu pentru toți tinerii – comentează Irina-Margareta Nistor fenomenul, pentru că cei mai mulți dintre ei, dintre acești tineri, erau cu mult mai puțin sentimentali decât apăreau personajele în film, mult mai puțin naivi, ceea ce nu-i împiedica totuși să meargă la cinema și să vadă cu mare plăcere aceste filme, deși apăruse și videoul în acel moment, acel „proiector" de filme interzise, să-i zicem, mai ales că mare lucru nu era la televizor. „Au fosat niște filme antrenante, s-au folosit actori cu extreme de mare impact, inclusiv cei neconsacrați. Prin urmare, fenomenul a funcționat foarte bine, ca dovadă că și acum, când sunt reprogramate, succesul lor este mare, deși toată lumea este conștientă de anumite naivități.

În școli însă era departe de a fi așa mare libertate pe cât apărea în filme. În realitate, în școli șurubul era destul de strâns: uniformele mai mult decât obligatorii, manualelele erau cu poza Tovarășului pe prima pagină și în interiorul manualelor erau diverse referiri fie la congrese, fie la cuvântări. Nu era deloc atât de simplu. Situația celor din film era cu mult mai fericită. De-asta a avut și succes. Mai mult, erau prezentate în paralel situațiile, spre exemplu, a unor elevi simpli, proveniți din familii mai sărace, și cele ale copiilor de bani-gata care, automat, erau înfierați, așa cum se zicea pe vremea aceea, personajele erau izolate sau ironizate de ceilalți. Dar a fost o mare lovitură și, în general, cred că a fost și șansa unui bun scenarist – scenaristul era profesor de română –, a fost chiar la liceul la care am învățat și eu, la Liceul 39, deci îl știam de prin liceu, era un profesor foarte iubit și care știa foarte multe și cum să abordeze aceste lucruri, încât să împace pe toată lumea."

„Adevărul este că întotdeauna s-a încercat manipularea tinerilor prin filme, dar nu neapărat prin aceste filme, pentru că, zic eu, nu cred că era în ele ceva în mod special manipulatoriu. Inclusiv la nivelul profesorilor. Oarecum manipulatoare erau pasajele din film în care unul, imediat ce termina facultatea, abia aștepta să plece la țară, să prindă un post. Ceea ce era un neadevăr total, pentru că toată lumea nu știa cum să vină mai repede în București, apelând la toate pilele posibile și imposibile. Era o formă foarte insinuantă – «Uite mă, s-a dus ăla, hai să mergem și noi». Erau formule, după părerea mea, la fel de nocive într-un fel, dar nu așa de grave. Era tot o formă de rezistență a regizorului, ca totuși ceva să treacă în partea cealaltă și să nu fie o plictiseală de la un cap la altul, pentru că publicul este un public abil și avizat. La urma urmei, românul a fost mereu un public cinefil, pe care nu ai putut să-l prostești atât de ușor."

Roxana-Ioana ANCUȚA

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Brașovenii din '87 cereau ajutorul Doinei Cornea

Subsemnatul Torjo Mihai, fiul lui Ghiula și Elena, născut la 18 ianuarie 1964 în loc. Brașov, de naționalitate maghiară și cetățenie română, fără antecedente penale, studii – liceul, de profesie lăcătuș, încadrat la întreprinderea IMMR-Brașov, cu domiciliul în Zărnești, Str. Lotrului, Bl. 30, sc. A, ap. 8, declar următoarele:

În noiembrie 1987 împreună cu Lupou Marian și Brâncoveanu Marin, colegi de an la Facultatea de Mecanică la seral, unul la ingineri, iar celălalt la subingineri, am făcut inscrisuri cu conținut necorespunzător pe pereții interiori ai corpurilor M și T ale Universității din Brașov. Mobilul care nea determinat să facem acest lucru era situația conjuncturală încordată după evenimentul de la 15 noiembrie, iar scopul era de a incita și alte persoane la astfel de acțiuni. Toți trei eram conștienți de consecințele pe care vom fi nevoiți să le suportăm în cazul în care vom fi descoperiți. (...).

Toți trei lucram la aceeași întreprindere, „6 Martie" Zărnești, și cu timpul am ajuns să avem aceleași idei și concepții. Astfel am ajuns ca de comun acord să acționăm la corpurile M și T ale Universității din Brașov.

Până în luna mai 1988 nu am mai desfășurat asemenea acțiuni, iar după descoperirea noastră ca autori, am fost anchetați de organele de stat. Deși în cadrul anchetei și ulterior ni s-a spus să ne pregătim în continuare în vederea susținerii sesiunii de examene, la data de 20 iunie ni s-a comunicat hotărârea Senatului Universității de excludere din Universitate și schimbarea locului de muncă. Ulterior, în cadrul unei ședințe la „6 Martie", am fost excluși din UTC și ni s-a comunicat din nou viitorul loc de muncă respectiv, Torjo Mihai la IMMR Brașov, Brâncoveanu Marin la mina din Bărbățeni și Lupou Marian la CCH Zărnești. După schimbarea locului de muncă am încercat să întreținrelații prin corespondență cu Brâncoveanu Marin, dar circa două luni nu am știut nimic de el și nu am primit răspuns la scrisorile pe care i le-am trimis. Cum între timp prieteni și cunoștințe din Zărnești au aflat de situația mea și despre ce am făcut, mă întrebau de urmările faptei și motivele ce m-au determinat să o comit, precum și despre situația prezentă a lui Lupou Marian și Brâncoveanu Marin. Printre cei care m-au întrebat a fost și Cioc Keller. (...)

Acestuia i-am povestit situația exactă, ce am făcut, modul de anchetare, că am fost bătut și maltratat, iar la întrebarea „ce face Brâncoveanu" i-am răspuns că nu mai știu nimic despre el de aproximativ două luni și că, deși i-am trimis scrisori nu am primit nici un răspuns. (...)

Am aflat apoi că postul de radio „Europa Liberă" a difuzat o emisiune despre situația mea, a lui Lupou Marian și Brâncoveanu Marin, faptul că am fost anchetați, de cine anume, și că am fost bătuți cu drugi de fier și bile. Presupun că acest lucru a fost comunicat postului de radio menționat de Cioc Keller, căruia îi povestisem toate aceste aspecte. Presupun aceasta întrucât situația mea cât și a colegilor mei am prezentat-o în același fel și celorlalți prieteni de-ai mei și respectiv de-ai lor.

O dată cu schimbarea locului de muncă am fost exclus, fără nici o explicație concretă, și de la Clubul sportiv Torpedo Zărnești, unde practicam alpinismul ca sport de performanță. În aceeași situație, și la câteva luni, s-a aflat și fostul meu partener de alpinism Șerban Victor, zis Bogdan, care, începând de la sfârșitul lui septembrie, nu a mai fost acceptat în lotul de alpinism de la Armata Brașov. (...)

Fac precizarea, cu această ocazie, că în discuțiile pe care le purtam fie toți trei în grup, fie separat eu cu câte unul din cei doi, făceam referiri și la emisiunile posturilor de radio străine audiate de fiecare dintre noi în mod separat. Dezbateri mai ample am făcut pe marginea publicării într-o emisiune a posturilor străine audiate a unei așa-zise scrisori de protest semnate de profesoara Doina Cornea din Cluj cu privire la sistematizarea localităților rurale din țara noastră. Urmarea discuțiilor a fost părerea unanimă că toți suntem de acord cu poziția adoptată de doamna Doina Cornea. Mai mult, cu toții am ajuns la ideea că și noi ar trebui să facem ceva în sensul de a acționa de maniera doamnei Doina Cornea, fără însă a discuta concret ce și cum să procedăm.

(Datorită încercărilor de a obține de la secretariatul Facultății de Mecanică o dovadă a exmatriculării, respectiv a motivației acesteia, Torjo este amenințat și bătut.)

Situația în sine a avut ca urmare cercetarea mea de organele de stat la întreprinderea mecanică de material rulant Brașov, situație în care am fost jignit, insultat și lovit. Despre această stare de lucruri am relatat și prietenilor mei Șerban Victor, Cioc Gheorghe, Brâncoveanu Marin, Lupou Marian și cu toții ne-am manifestat indignarea și dezacordul față de modul cum am fost tratat.

(Sunat fiind din partea Confederației Internaționale a Sindicatelor Libere din Europa și întrebat fiind de situația sa și a celorlalți colegi, Torjo va relata:)

Cel în cauză mi-a solicitat o prezentare a situației mele, a celor doi colegi (Brâncoveanu Marin, Lupou Marian) și a lui Șerban Victor.

Totodată mi-a cerut date în legătură cu existența așa-zisului Sindicat Liber înființat de noi, scopul creării acestuia, număr de membri. La întrebările puse am relatat următoarele: am prezentat situația lui Brâncoveanu arătând că în prezent este încadrat ca muncitor necalificat la Mina Bărbățeni, că își desfășoară activitatea în condiții deosebit de grele, respectiv lucrează în subteran, unde condițiile de aerisire sunt proaste, că stâlpii folosiți pentru susținerea galeriilor subterane sunt uzi și grei, motiv pentru care sunt greu de manevrat, că mâncarea primită înainte de a intra în mină nu conține caloriile necesare efortului depus în subteran. (...)

(În legătură cu întâlnirea avută cu Doina Cornea există următoarea relatare:).

La data de 01.03.1989, soția lui Șerban Victor a fost în vizită la Cluj spre a sta de vorbă cu doamna Doina Cornea în vederea unei întâlniri, întâlnire care se referea la persoana mea, a lui Șerban Victor și a lui Voicu Ioan cu dânsa, problemă stabilită împreună de noi. În urma acestei vizite s-a stabilit ca întâlnirea să aibă loc la 01.05.1989 în Piața Libertății între orele 8:00-8:30. Această vizită a fost plănuită spre a sta de vorbă în sensul unui schimb de opinii și totodată pentru a o cunoaște personal. Noi doream a discuta problema posibilei vizite în Franța ca urmare a invitațiilor ce urmează a ne fi trimise, motiv pentru care aduseserăm câte o poză spre a o ruga în a le trimite în străinătate, mai exact la Bruxelles către CISL.

Menționez că pe la sfârșitul lunii martie, începutul lunii aprilie am trimis fiecare din noi, mai exact eu, Șerban Victor, Șerban Monica, Voicu Ioan și Brâncoveanu Marin, câte o scrisoare individuală, prin care ne exprimam adeziunea la poziția adoptată de doamna Doina Cornea față de situația existentă în România, scrisoare trimisă Adrianei Combes, fiica dânsei care locuiește în Franța, spre a o prezenta în mod public.

În acest sens fiind prezentate lucrurile, pe la jumătatea lunii aprilie am mai trimis, atât eu, cât și Șerban Victor, câte o scrisoare de protest către ONU cu privire la încălcarea drepturilor omului din România, scrisori trimise tot prin intermediul Adrianei Combes. Scrisorile spre a ajunge la destinație le-am trimis cu ajutorul unor turiști cărora le-am cerut sprijin în acest sens.

La data de 01.05.1989, când am fost spre a discuta cu doamna Doina Cornea la Cluj, am fost reținuți de organele de Securitate, imediat după întâlnirea noastră cu dânsa. Transportați cu o mașină, am ajuns la corpul de clădire al Securității din Cluj, unde am fost bătuți pentru motivul că am dorit să stăm de vorbă cu doamna Doina Cornea și spre a da un alt conținut declarațiilor. După orele 3 ale zilei de 02.05.1989, însoțit de organele de Miliție și Securitate din Brașov am mers la gara din Cluj, de unde am plecat spre Brașov, reținuți în continuare. (...)

În scrisoarea de protest cu privire la încălcarea drepturilor omului adresată ONU m-am referit la situația în care mă aflam eu, cât și colegii mei, la situația celor șapte scriitori români care au adresat acea scrisoare deschisă președintelui Uniunii Scriitorilor în apărarea lui Dan Deșliu. (...)

Aceasta este declarația pe care o dau, susțin și o semnez.

Document din volumul:
Eroi pentru România:
Brașov 1987 – 15 Noiembrie
(mărturii, studii, documente),
București, Editura Semne, 2007

RADIOGRAFII CULINARE

„FERICIREA" VENEA LA UȘĂ...

Vă mai aduceți aminte de Casa de Comenzi Mercur? A funcționat în București până în 1989, dar numai câțiva favorizați se puteau apropia de produsele care erau aduse la ușă într-o cutie de carton imensă. Una dintre cele mai bune prietene ale mele, care lucra la o centrală telefonică, a venit la mine într-o seară și m-a întrebat dacă nu vreau să-mi facă o comandă la Casa de Comenzi? Ce întrebare era asta? Nici nu era nevoie să mă întrebe, făcea comanda și gata! Normal că voiam! Scăpam de toate artificiile și de disperarea pe care le trăiam în fiecare dimineață legate de micul-dejun al băiețelului meu, dar și de pachețelul pentru școală. Dar cum s-a întâmplat minunea? Eram curioasă din cale-afară, deoarece știam de această Casă de Comenzi, încercasem și eu dimineți întregi, începând cu ora 7:30, pentru că de la 8:00 ar fi trebuit să răspundă cineva, iar ca să fiu sigură că prind începeam să formez numărul cu o jumătate de oră mai devreme. Nu reușisem niciodată! Iar acum...

Mi-a povestit prietena mea că cineva de la ei a învățat o șmecherie și poate intra direct pe fir cu centralista care lua comenzile. Mare minune! Nu am înțeles eu mare lucru, dar ce era important am înțeles! Ea îmi făcea comanda, mă programa, iar în ziua cu pricina așteptam acasă ca aceasta să vină la ușă. Cu de toate! Zahăr, făină, cașcaval, un pachet de unt, un kilogram de ulei, ciocolată, cafea, țigări BT sau chinezești, doi pui, ori o găină, ori două kilograme de carne de porc fără os (nu venea câte unul din fiecare, ci doar un produs de carne că, de, ce e mult strică) și nelipsitele bomboane cubaneze. Un kilogram!-

Vă dați seama câtă fericire pe băiatul meu: avea și ciocolată, și bomboane! Iar eu îi puteam prepara dimineața un sandviș cu unt și cașcaval. Ei, da, ăsta era un adevărat festin pentru el! Păcat numai că dura puțin. Însă mai aveam un motiv de bucurie: îi puteam prepara chec pentru pachețelul cu care se ducea la școală. Învățătoarea lui, o doamnă venerabilă, ne-a spus la ședința cu părinții că cel mai bine ar fi să le dăm pachețel, la copii, doar câte o feliuță sau două de chec și un măr. Să nu le preparăm sandvișuri, pentru că ar fi bine ca în momentul în care ajung acasă, la prânz, să mănânce mâncare gătită, iar la școală să aibă doar ceva ușor! Așa era, când ajungea acasă, mânca destul de binișor și felul unu, și felul doi! O colegă de-a mea (lucram la Editura Kriterion), unguroaică, Judith, o gospodină desăvârșită, mi-a dat următoarea rețetă de chec: o cană de zahăr pudră, o cană de făină, cinci ouă, trei linguri de ulei și mirodenii. Albușurile se bat spumă, iar când s-au întărit se adaugă zahărul pudră în ploaie (zahărul tos îl punem în râșniță). Separat se amestecă cele cinci gălbenușuri cu uleiul, ca la maioneză, apoi se toarnă, alternativ, în vasul cu ouăle bătute spumă: o lingură de făină, o lingură de gălbenușuri, și tot așa până se termină ingredientele (făina și gălbenușurile). După aceea se amestecă bine aluatul și se toarnă puțină cocă într-o cană în care se adaugă și o linguriță de cacao și se amestecă bine. Se unge o formă de chec cu unt (acum) și ulei (atunci), se tapetează cu făină se toarnă compoziția, pe deasupra se toarnă combinația de cocă amestecată cu cacao și se dă la cuptor. Era delicios! Din această cocă preparam și blat de tort, și prăjitură cu fructe, și chec, în funcție de ce ingrediente aveam.

Această „minune" cu Casa de Comenzi a durat câteva luni bune, apoi nici ei n-au mai putut să prindă. Telefonul suna numai ocupat!

Maria BELU-BURTEA

LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI

Decret al Consiliului de Stat

Privind asigurarea producției de energie, folosirea rațională a energiei electrice și termice pe perioada de vară 1989, Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România decretează:

Art. 1 – Ministerul Energiei Electrice și consiliile populare județene și cel al municipiului București sunt obligate să ia măsuri ferme pentru funcționarea centralelor electrice pe cărbune, hidrocarburi și a hidrocentralelor la întreaga capacitate și livrarea energiei la nivelurile stabilite prin plan, în vederea desfășurării normale a activității în unitățile economice, în toate ramurile și sectoarele din economie.

Ministerul Energiei Electrice este obligat să asigure la toate centralele electrice organizarea corespunzătoare a producției și a muncii, întărirea ordinii și disciplinei, folosirea deplină a mijloacelor din dotare, astfel încât sistemul energetic național să funcționeze în bune condiții.

Art. 2 – Consiliul de Miniștri va prezenta spre aprobare propuneri privind resursele și consumurile de energie electrică și termică necesare lunar și săptămânal economiei naționale. În fiecare lună se va constitui o rezervă de 10 mii tone păcură și 80 milioane mc gaze naturale, echivalentă cu o putere medie produsă de 400 MW în termocentralele pe hidrocarburi, care se va utiliza în cazuri excepționale, cu aprobarea conducerii.

Art. 3 – Consiliul de Miniștri va lua măsuri pentru ca în toate întreprinderile industriale să se asigure organizarea corespunzătoare a schimburilor, a fluxurilor tehnologice în vederea reducerii consumului de energie electrică și încadrării stricte în normele de consum aprobate, care sunt maxime.

Totodată, prin programarea corespunzătoare a schimburilor se vor asigura încadrarea în puterile medii orare aprobate pe schimburi și la orele de vârf și echilibrarea consumului pe întreaga durată a zilei.

Art. 4 – Ministerele, celelalte organe centrale, consiliile populare județene și cel al municipiului București, municipale și orășenești vor lua toate măsurile ca unitățile subordonate să aplice regimuri de economisire și raționalizare a energiei electrice și termice, să asigure încadrarea în normele de consum și în repartițiile aprobate.

De asemenea, se vor lua măsuri pentru creșterea gradului de recuperare a resurselor energetice refolosibile prin asigurarea funcționării la capacitatea nominală a tuturor instalațiilor recuperatoare și realizarea punerii în funcțiune a noii capacități.

Art. 5 – În scopul pregătirii condițiilor necesare pentru preluarea vârfului de sarcină din iarna 1989-1990, se vor lua următoarele măsuri:

a) Ministerul Energiei Electrice și Consiliul Național al Apelor vor asigura menținerea producției de energie electrică în hidrocentrale la nivelurile reduse aprobate în vederea umplerii integrale a lacurilor de acumulare până la 31 octombrie 1989.

b) Ministerul Minelor poartă întreaga răspundere pentru livrarea de către unitățile miniere centralelor electrice a întregii cantități de cărbune, prevăzută în programul aprobat, și de calitatea corespunzătoare, pentru asigurarea producțiilor de energie electrică în termocentrale și formarea stocurilor de cărbune de 8,5 milioane tone până la 30 septembrie 1989.

Ministerul Energiei Electrice va acționa pentru asigurarea funcționării instalațiilor din gospodăria de cărbune și organizarea lucrărilor de stocare.

c) Ministerul Industriei Chimice și Petrochimice va livra lunar la rezerva de stat, din producția obținută de la acțiunea de prelucrare a țițeiului din import pentru export, cantitățile de păcură necesare constituirii până la 31 octombrie 1989 a unui stoc de 1 milion de tone.

d) Ministerul Energiei Electrice va urmări realizarea în întregime și la termen a noilor capacități de producție și a reparațiilor capitale planificate, prin respectarea strictă a graficelor de livrare a utilajelor și de execuție a lucrărilor și asigurarea împreună cu Ministerul Construcțiilor de Mașini a forței de muncă necesare. Comitetul de Stat al Planificării și Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Godpodăririi Fondurilor Fixe vor prevedea prin programele lunare de aprovizionare, iar Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini și Ministerul Industriei Metalurgice vor asigura livrarea cu prioritate în trimestrele II și III 1989 a bazei materiale necesare, corelat cu graficele de reparații aprobate.

e) Ministerul Energiei Electrice va urmări permanent și va raporta decadal stadiul realizării lucrărilor de reparații capitale și măsurile pentru desfășurarea în continuare și încheierea tuturor reparațiilor planificate până la 31 octombrie 1989.

Art. 6 – Consiliile de conducere ale ministerelor, consiliile oamenilor muncii din întreprinderi și instituții, consiliile populare județene și cel al municipiului București, municipale, orășenești și comunale răspund de încadrarea strictă în repartițiile de consum aprobate, îndeplinirea în bune condiții a sarcinilor de plan și asigurarea desfășurării normale a lucrului în toate domeniile de activitate.

Cotele de energie electrică, termică și gaze naturale vor fi defalcate pe unități și se vor lua măsuri de strictă încadrare în repartițiile zilnice și de respectare a programului de lucru stabilit pentru fiecare unitate de încadrare în puterile medii orare, pe schimburi, în cele aprobate pentru vârful de sarcină.

Art. 7 – Producția și consumul de energie electrică și termică în perioada de vară 1989, precum și măsurile necesare pentru realizarea acestora sunt prevăzute în anexele nr. 1-13, care fac parte integrantă din prezentul decret.

Art. 8 – Ministerele, celelalte organe centrale, consiliile populare județene și cel al municipiului București vor urmări zilnic consumul de energie electrică și termică al marilor consumatori și vor adopta măsuri pentru încadrarea permanentă în repartiția a tuturor unităților subordonate.

Consiliile populare municipale, orășenești și comunale vor întocmi programe pe fiecare localitate pentru livrarea apei calde menajere, conform anexei nr. 1.

Art. 9 – Consiliul de Miniștri va lua măsuri pentru aplicarea fermă a dispozițiilor prezentului decret în vederea asigurării energiei electrice și termice și respectării riguroase de către ministere, centrale, întreprinderi și ceilalți consumatori a normelor de consum stabilite și eliminării oricăror forme de risipă, asigurând cele mai bune condiții pentru desfășurarea activității economico-sociale.

Nicolae Ceaușescu
Președintele
Republicii Socialiste România
Monitorul Oficial, 4 mai

RAPID, UMILITĂ DE STEAUA DE OPT ORI

Capul de afiș al etapei programate la 3 mai 1989 s-a disputat pe fostul stadion „23 August", unde, în fața a peste 55.000 de spectatori, Steaua, care era deja calificată din nou pentru ultimul act al Cupei Campionilor Europeni, a făcut instrucție cu Rapid. Scorul de 8-2 în favoarea „roș-albaștrilor" vorbește practic de la sine despre ce s-a întâmplat atunci, dar meciul merită evocat. Deși se bucurau de susținerea multor suporteri, feroviarii erau practic cu un picior în Divizia B, aceștia nereușind să mai împiedice retrogradarea la finele sezonului respectiv. De partea cealaltă, trupa lui Anghel Iordănescu dădea grosul jucătorilor la echipa națională și își continua performanțele europene.

În aceste condiții, duelul din teren a fost evident disproporționat. Cele mai răsărite nume aliniate pe gazon de rapidiști au fost portarul Leo Toader, Georgică Vameșu, Goanță și Vicențiu Iorgulescu, ultimul cunoscut mai mult prin faptul că este fratele lui Gino Iorgulescu. În același timp, Steaua s-a prezentat cu o garnitură formată din Lung – D. Petrescu, Bumbescu, Iovan, Ungureanu – T. Stoica, Rotariu, Hagi, Balint – Lăcătuș, Pițurcă. Cu Hagi pe post de dispecer, steliștii au marcat nu mai puțin de opt goluri, remarcându-se în special fostul selecționer Victor Pițurcă, cel care avea de altfel să cucerească „Gheata de Bronz" la capătul acelei ediții de campionat. „Țin minte bine meciul, mai ales că n-am avut cine știe ce de făcut pe teren. Cred că rapidiștii au ajuns doar de câteva ori în careul nostru, când au și primit două lovituri de pedeapsă, mai mult în compensație față de proporțiile scorului. Dacă nu mă înșel, cred că eu am provocat unul dintre penalty-uri, dar nu mi-a zis nimeni nimic", și-a amintit după 20 de ani fostul stoper de fier al Stelei, Adrian Bumbescu.

Această etapă a adus și prima modificare la vârful clasamentului. După ce condusese aproape neîntrerupt plutonul Diviziei A, Dinamo s-a văzut nevoită să părăsească fotoliul de lider, mai ales că elevii lui Mircea Lucescu s-au trezit învinși la limită de FC Olt. Chiar dacă în acele vremuri era greu să te pui cu influența care învăluia Dinamo de la nivelul ocupat în tribuna oficială de ministrul de Interne, Tudor Postelnicu, FC Olt era, la rândul ei, o formație „specială". Juca la Scornicești, locul natal al „marelui conducător", jucătorii beneficiau de condiții materiale aproape la nivelul Stelei, iar echipa era atent supravegheată și îndrumată de Lică și Gheorghe Bărbulescu, doi dintre cumnații lui Nicolae Ceaușescu. Ca atare, FC Olt se afla în sfera de influență a Stelei, iar jucătorii, printre care se numărau portarul Daniel Gherasim, Gheorghe Mihali și Dorinel Munteanu, au făcut totul pentru a ajuta formația din Ghencea, în pofida riscurilor care ar fi existat în mod normal atunci când jucai contra lui Dinamo.

Gh. Hagi, M. Lăcătuș, V. Pițurcă, I. Rotariu erau câteva dintre vedetele echipei Steaua București, campioană a României și finalistă a CCE în 1989

Celelalte rezultate s-au înscris în limite normale. După ce în iarnă era amenințată cu retrogradarea, Craiova își continua procesul de revenire la viață, oltenii cristalizându-se de la meci la meci în formula în care aveau să câștige peste doi ani titlul de campioană. Universitatea a trecut cu 3-1 de Corvinul Hundeoara, la capătul unei partide în care actualul selecționer al reprezentativei de tineret, Emil Săndoi, a fost cel mai bun jucător de pe teren. În același timp, Inter Sibiu încerca să se țină după două dintre cele mai urâte formații ale fotbalului românesc, Victoria București și Flacăra Moreni, dar hunedorenii n-aveau să-și vadă împlinit visul de a reveni în cupele europene, în pofida unei generații interesante de jucători.

Dragoș STOICA

DIVIZIA a, ETAPA A 25-A

Rapid – Steaua 2-8
Ciolponea ('31-pen.), Goanță ('61-pen.) / Pițurcă ('3, '22, '88), Rotariu ('52, '82, '86), D. Petrescu ('55), Marius Lăcătuș ('64)

Inter Sibiu – Oțelul 2-0
Cașuba ('51), Laurențiu ('70)

FC Argeș – Farul 3-1
Bănuță ('6, '77), Ignat ('60) / M. Popa ('83)

FC Bihor – SC Bacău 2-0
Ciocan ('8), Terheș ('75)

Victoria – Flacăra Moreni 2-2
Coraș ('46, '64) / Lala ('71), C. Pană ('86)

Sp. Studențesc – FCM Brașov 2-0
S. Răducanu ('30, '83)

Univ. Craiova – Corvinul 3-1
Ceaușilă ('5), Olaru ('34), Săndoi ('53) / E. Marian ('66)

„U" Cluj – ASA Tg. Mureș 3-0
Kadar ('15), I. Moldovan ('51), Cr. Sava ('67)

FC Olt – Dinamo 1-0
Pena ('64)

CLASAMENT

1. Steaua	24	23	1	0	88-22	47p
2. Dinamo	25	22	1	2	99-23	45p
3. Victoria	25	17	4	4	64-36	38p
4. Flacăra	25	12	4	9	48-34	28p
5. Inter	25	12	3	10	34-37	27p
6. FC Olt	25	9	7	9	27-36	25p
7. Sportul	25	11	2	12	36-41	24p
8. „U" Craiova	25	9	5	11	38-46	23p
9. FC Argeș	25	10	2	13	32-37	22p
10. Brașov	25	9	4	12	39-44	22p
11. „U" Cluj	24	8	6	10	32-40	22p
12. FC Bihor	25	8	5	12	28-31	21p
13. SC Bacău	25	9	2	14	40-45	20p
14. Farul	25	9	2	14	22-36	20p
15. Rapid	25	9	2	14	27-46	20p
16. Corvinul	25	9	2	14	31-50	20p
17. Oțelul	25	7	4	14	26-49	18p
18. ASA	25	2	2	21	15-73	6p

Etapa viitoare:

SC Bacău – Victoria, Dinamo – Universitatea Craiova, Farul – Inter Sibiu, FCM Brașov – Rapid, Oțelul – FC Bihor, ASA Târgu Mureș – Sportul Studențesc, Flacăra Moreni – FC Olt

Meciurile Steaua – FC Argeș și Corvinul – „U" Cluj au fost amânate.

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Problemele unei economii fără datorie externă

Acum că România și-a plătit datoria externă, dispune de mai mulți bani pentru a-și moderniza industria. Totuși, autoritățile nu sunt interesate să amelioreze slabul nivel de viață al locuitorilor. Lipsa de respect a autorităților în problema drepturile omului determină Vestul să fie circumspect în a sprijini planurile de modernizare ale României. Este puțin probabil să vină de acolo vreun ajutor până când România nu-și va îmbunătăți situația drepturilor omului.

Observatorii se întreabă care vor fi efectele asupra economiei țării, acum că uriașa datorie externă a fost plătită. Va alege România să-și îmbunătățească deplorabilul nivel de trai sau va continua politica stalinistă de industrializare forțată care neglijează nevoile imediate ale populației?

Este cât se poate de clar că autoritățile române și în special Nicolae Ceaușescu, care conduce cu mână de fier viața poporului român, intenționează să continue stilul Stalinist de industrializare. Totuși, această direcție trebuie acum să se dezvolte într-un mediu diferit pentru că scena politică s-a modificat substanțial atât în România, cât și în exteriorul său.

Chiar înainte ca România să-și fi plătit datoria externă, Ceaușescu a anunțat că banii care înainte erau folosiți pentru această plată vor fi mai departe folosiți pentru dezvoltarea economiei. Ceaușescu a evitat să facă vreo promisiune cu privire la îmbunătățirea nivelului de trai deși câțiva observatori au spus că sacrificiile de care a fost nevoie pentru plata datoriei externe au coborât standardul de viață din România la un nivel asemănător cu cel din țările din Lumea a Treia. Este clar că România intenționează să continue programul său de austeritate pentru a putea susține ambițiosul plan de industrializare, deoarece Ceaușescu crede că viitorul României depinde nu de cât consumă poporul, ci de cât de mult poate el economisi pentru a investi în industrie.

Drept rezultat, autoritățile încă raționalizează benzina și mâncarea, măsuri care au fost introduse în 1979 și 1981 pentru a ajuta la plata datoriei. Acum, autoritățile au introdus și alte măsuri de austeritate. În decembrie anul trecut a fost scoasă o lege care a redus la jumătate rația de carne pentru 1989, iar în mai o altă lege a prelungit pe perioada verii restricțiile privind utilizarea benzinei, măsuri care fuseseră anterior aprobate doar pentru iarna 1988-1989.

Primele dovezi despre modul în care Ceaușescu utilizează fondurile care sunt acum disponibile, le-a furnizat Primul Ministru Constantin Dăscălescu care a spus că, în primele trei luni ale acestui an, România și-a sporit investițiile în economie cu peste 14%. Este o creștere impresionantă care depășește planurile anterioare ce prevedeau o creștere între 4% și 5%. Revista Economică a sugerat că fondurile suplimentare care vor fi disponibile după plata datoriei vor fi destinate dezvoltării economice.

Se mențin slabele performanțe economice

Infuzia proaspătă în economie nu a produs rezultate lăudabile. Într-o cuvântare pe care a ținut-o în cadrul unei sesiuni a Comitetului Politic Executiv de la 2 iunie, Ceaușescu a admis că în 1989 economia României a fost slabă, ba chiar dezastruoasă.

Potrivit lui Ceaușescu, în primele cinci luni ale acestui an, industrii de bază precum cea a cărbunelui, a petrolului, chimică, metalurgică și de mașini nu au reușit să își îndeplinească indicatorii de plan și au afectat întreaga economie creând serioase lipsuri alimentare. Drept rezultat, și alte sectoare economice au eșuat în a-și îndeplini planul.

Ceaușescu a dat o dimensiune acestei regresiuni economice, afirmând că 30% din capacitatea de producție a țării este blocată. Dar, adevărata dimensiune a problemelor economice este foarte greu de apreciat, din cauza faptului că președintele Ceaușescu a mai criticat și faptul că ministerele au furnizat rapoarte greșite cu scopul de a-și ascunde greșelile.

Paul Gafton
Radio Europa Liberă (München) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr M. Shafir.
Document din „Arhiva 1989", Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

DIN PRESA EXILULUI

Expoziția „Pro România"

La 4 mai a avut loc deschiderea expoziției de fotografii „pro România", organizată de ICOMOS (Consiliul Internațional al Monumentelor și Ansamblurilor Istorice).

Vernisajul a fost precedat de o conferință de presă, la care a vorbit prof. Roberto di Stefano, președintele ICOMOS, în prezența membrilor biroului de conducere a Consiliului, a unor personalități și a cca 40 de ziariști. În cuvântul său, prof. Di Stefano a explicat care sunt obiectivele Consiliului și, referindu-se la situația din România, a evocat intervențiile făcute de ICOMOS pe lângă autoritățile de la București, dar și pe lângă Secretariatul general ONU și pe lângă UNESCO.

Răspunsurile au fost doar „fraze inconsistente și diplomatice" care resping îngrijorarea, asigurând că programul de „sistematizare" din România înseamnă „modernizare și dezvoltare" a stratului...

Președintele ICOMOS însă definește altfel „sistematizarea", în comunicatul de presă: „Este vorba despre distrugerea necugetată și oarbă a unui patrimoniu unic, anihilarea memoriei poporului român care, dacă se va îndeplini, va aminti, la o altă scară, teribilele crime ce au zguduit Europa și alte continente de-a lungul secolelor".

Expoziția, deschisă la Paris până la sfârșitul lunii mai (*), va lua apoi calea altor capitale, unde ICOMOS are secții constituite. Hărți, panouri, fotografii, diapozitive încearcă să dea măsura valorii unui patrimoniu în curs de distrugere. Contrastul este cu atât mai mare cu cât pe ruinele lui se înalță solemnitatea kitch a unei arhitecturi neomussoliniene.

●●●

Între 3 și 5 mai 1989, Cornel și Ștefan Crișan (Franța) au făcut o vizită în Ungaria. Ea a fost precedată de o colectă, făcută în America de dl. Bomfa O. și în Franța, sub egida CMR, CNR și a Misiunii Catolice Române din Paris. S-au strâns bani, din care o parte au servit pentru cumpărarea de lucruri de primă necesitate (alimente, produse de igienă) și medicamente. Banii au fost distribuiți la Budapesta, Debrețin și, o parte, au fost trimiși la Seghedin.

Informațiile obținute de la Înaltul Comisariat pentru Refugiați de la Geneva, completate cu ceea ce se poate ști din Franța, au fost transmise refugiaților ca să știe la ce pot nădăjdui, fiindcă toți vor să emigreze în Occident.

Parohia Belvarosi, unde dnii Cornel și Ștefan Crișan au lăsat cărți de rugăciuni în limba română, îi ajută pe cei care sunt în mare nevoie. O comisie de instalare a lagărelor pentru refugiați este pe cale de a lua ființă, după care se poate prevedea posibilitatea de emigrare.

Cei care vor să-i ajute pe refugiații din Ungaria pot trimite contribuția lor la adresa:

Mission Catolique Roumaine pour la Hongrie 38 rue Ribera 75016 Paris.

Lupta, nr. 122/1989
Arhiva Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc, Fond Dan Culcer

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

„Râurile" risipei, operativ stopate

„Pe strada noastră, Ion Vodă, ne scriu cititorii noștri Tudor Mușat și Marcel Stănculescu, în fața locuinței cu nr. 26, în luna iunie anul trecut, s-a spart o conductă. Imediat, vecina Marilena Ispas s-a dus la EAC și a sesizat defecțiunea, dar nu a venit nimeni! Prin luna noiembrie, după ce a fost din nou la EAC, i s-a spus să taie doi salcâmi, care ar încurca meseriașii în remedierea defecțiunii.

S-a dus, astfel, la Consiliul popular, a venit de la «Spații verzi» o echipă, care a tăiat pomii, dar pentru remedierea defecțiunii nu a mai venit nimeni! Am ridicat problema și în adunarea din luna decembrie cu deputații de cartier, unde erau și cadre de la EAC, dar apa continuă să curgă zi și noapte de nouă luni de zile..."

„Pe aleea din spatele blocului nostru, T5, Bdul Tomis 234, există un cămin din care apa izvorăște încă din octombrie 1988, ne scrie Natalia Constantin, administratorul asociației. Am fost la Cooperativa «Constructorul», care ne-a refuzat lucrarea, îndreptându-ne la EAC, unde am depus o adresă din partea asociației, în care solicitam remedierea defecțiunii, fiind un bloc cu apartamente proprietate personală. Nu am primit nici un răspuns, deși am solicitat și telefonic, la 6.44.44, executarea lucrării. Și apa continuă să curgă."

Tot despre încetineala cu care se intervine în remedierea defecțiunilor ne-a sesizat telefonic și președintele Comisiei de cenzori a Asociației de locatari nr. 22, Tomis II, tovarășul Remus Alexandrescu. „Am telefonat în zilele de 7 și 8 martie la 6.44.44, dispeceratul EAC, unde am reclamat că din căminul de vizitare din fața blocului G1 apa curge în subsolul tehnic al acestuia. Mi s-a spus să-mi văd de treabă că nu se ocupă dânșii de astfel de defecțiuni."

Toate aceste avarii, ca și cele semnalate de locuitorii de pe str. Tabla Buții, au fost remediate la intervenția redacției noastre de către EAC. Aducând la cunoștință cele semnalate de cititorii noștri, am cerut și părerea tovarășului Ștefan Manea, șef secție schimb la EAC: „Desigur, ne-a spus interlocutorul, că sesizările cititorilor ziarului, pornite dintr-un înaintat spirit civic, au în primul rând în vedere evitarea risipei, mai buna gospodărire a apei. Dar nu în toate cazurile remedierea defecțiunilor revine EAC, cum sunt avariile semnalate de asociațiile de locatari nr. 234 și nr. 22, ci altor unități, ca ICRAL, ITRIT sau Cooperativei «Constructorul». Nouă ne revine sarcina remedierilor în rețeaua de aducțiune, ce măsoară 63 km, și în cea de distribuție, de 455 km, până la apometre, inclusiv acestea. Desigur, avem și lipsurile noastre în organizarea muncii, în aprovizionarea cu materialele necesare. În remedierea avariilor ținem cont însă de importanța lor pentru întreaga rețea, acționând mai întâi la cele cu pierderi mari de apă. Astăzi, de exemplu, în cele trei sectoare ale orașului, avem semnalate 154 de avarii, dintre care circa 50% sunt spărturi de conducte, pentru remedierea cărora sunt mobilizați toți lucrătorii noștri, cu utilajele necesare".

În controalele efectuate de la începutul anului de către EAC și Oficiul de gospodărire a apelor s-a constatat că prin remedierea la timp a defecțiunilor se puteau economisi în locuințele particulare 9.400 mc de apă, în căminele muncitorești 52.200 mc, iar în asociațiile de locatari 95.300 mc apă.

O astfel de atitudine în gospodărirea apei nu poate fi admisă în nici un fel, cu atât mai mult cu cât, în ultima vreme, s-a subliniat din nou importanța utilizării judicioase a resurselor de apă, evitarea pierderilor și a risipei. În lumina acestor necesități, folosirea rațională a apei constituie un imperativ ce trebuie să influențeze comportamentul, spiritul civic al fiecăruia dintre noi. Atât mica neglijență, care lasă un robinet să curgă, cât și neglijența în remedierea defecțiunilor sunt, deopotrivă, la fel de condamnabile.

Teodor GUȚU
Dobrogea Nouă, jud. Constanța, nr. 12.605 din 1989

●●●

Alexandru Târlea, Str. Cricovului nr. 7 C, deși nu este amator de tutun, ne solicită să ne îndreptăm atenția către una dintre unitățile ICL „Tutunul", și anume, aceea din Bd. Bucureștii Noi nr. 153. Motivul supărării sale, implicit al invitației pe care ne-o adresase, constă în faptul că gestionara nu-și respectă programul de muncă și are un comportament ireverențios față de cumpărători. Din câte ore ar fi trebuit să stea în unitate – ni se precizează – nu-i prezentă nici pe jumătate.

Maria RĂDULESCU
Eugen EFTIMIU
Informația Bucureștiului nr. 10.975 din 1989

Pasaje

ORIZONTAL: 1) Schimburi de amabilități (sg.). 2) Cap de coloană – Proprietate de drept. 3) Cap de acuzare – Liniște în fond! – Adunări lunare. 4) Așteptați la sosire – În cofă! 5) Rodate! – Viță-de-vie (pl.). 6) Campioană mondială la sol – Cu largă utilizare în croitorie. 7) Intră în cursă – A da viață. 8) Osii! – Mâncat de boală (pl.) – Aplecat pe spate! 9) Prezișii ca atare. 10) Neplăcută în felul ei – Personaj de poveste. 11) A trata cu indiferență – Are un punct propriu de vedere.

VERTICAL: 1) Se alege praful de ele. 2) Cu o vastă arie de cunoaștere – Avut la mână. 3) A trata cu borș – Unu și una! – Pui de baltă. 4) Poartă la spital (pl.). 5) Începe iute și termină târziu – Interdreapta! – Strâmbă din nas. 6) Intrare definitivă la apă – Reiat în interior! 7) Tip de montaj (pl.). 8) Un pic de teorie! – Program de curse. 9) Prinsă cu acul în anexă – A intra în legătură – A ieși la iveală. 10) Se exprimă pe un ton ridicat – La urma urmei! – Periferiile orașului! 11) Cu putere de convingere.

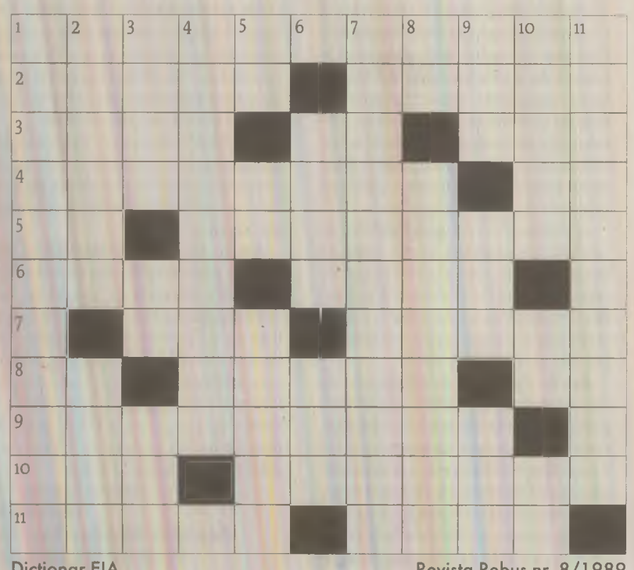

Dicționar EIA Revista Rebus nr. 8/1989

tv 4 mai 1989

19:00 Telejurnal
19:25 Agricultura – programe prioritare
Zootehnia – sector economic de bază, mereu în atenția conducerilor unităților agricole
Redactor Radu Marian
19:45 File de glorioasă istorie
Permanențe
Redactor Maria Preduț
20:05 Laureați ai Festivalului național „Cântarea României"
Formații laureate ale Festivalului național „Cântarea României" din Sibiu, Constanța, Bacău și Vâlcea
Redactor Eugen Dumitru
20:40 Tribuna experienței înaintate
Promotori ai noului
Redactor Maria Haineș
21:00 Film serial
Cei care nu dispar
Premieră pe țară. Producție a Televiziunii bulgare
Cu: Eljana Popova, Atanas Atanasov, Peter Slavkov, Vera Delceva, Anna Petrova, Anton Karastoianov, Aneta Petrovska
Regia Nedelcio Cernev
Episodul 1
21:50 Telejurnal
22:00 Închiderea programului

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Căutăm familie recent pensionari, de preferat fără obligații familiale, pentru îngrijire gospodărie și menaj (20 km de București). Așteptăm și provincia.

Intreprinderea pentru desfacerea cu ridicare a mărfurilor alimentare din import cu sediul în Str. Varșovia nr. 6, Sector 1, București, încadrează de urgență portari (bărbați), pentru complexul de depozite din Str. Em. Bodnaraș nr. 82, Sector 6. Candidații trebuie să aibă stagiul militar satisfăcut și buletin de identitate în București.

Căutăm persoană ajutor menaj zilnic. Cartierul Drumul Taberei.

Cooperativa „Meșteșugarul" Buftea încadrează mecanic întreținere, matrițar, electrician categoria 5-6, bărbați și femei pentru activități în București și pe litoral. Pot fi pensionari.

VÂNZĂRI

Vând apartament 2 camere, gaze, etaj 1, Floreasca.

Vând aragaz, recamier, cuier, șifonier, toaletă, masă, scaune, galerii, aspirator, mașină mică spălat, landou copii.

Vând analizator foto color, tensometru, ramă electrică foto, ferăstrău Drujba 4, pompe submersibilă și Aghidel mașină curățat parchet.

Vând stupi polulați și cabană fixă.

Vând garsonieră etaj 2, bloc patru etaje, Titan (metrou – Muncii), bicicletă Ukraina.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr fotoaparat depășit, orice format, fără recondiționări, perioade diverse; accesorii.

Cumpăr ultracentral apartament confortabil, două camere și dependințe, etaje inferioare.

Cumpăr magnetofon Akai GX aproape nou.

amintiri

MENIUL PENSIUNE pentru elevi și studenți se compune din trei preparate culinare (gustări, preparate lichide calde, mâncăruri, dulciuri de bucătărie, produse de cofetărie-patiserie) cu un bogat conținut de substanțe nutritive necesare organismului tînăr.

În spații rezervate ale unităților de alimentație publică, MENIUL PENSIUNE pentru elevi și studenți este asigurat zilnic, pe bază de abonament săptămînal sau lunar, fiind servit de un personal calificat, cu o ținută și comportament exemplare.

Unitățile de alimentație publică ale comerțului de stat prezentau ofertele pentru elevi și studenți, care constau în meniuri „cu un bogat conținut de substanțe nutritive"

vremea

Vremea a fost răcoroasă, iar cerul temporar noros. Au căzut ploi mai ales sub formă de averse însoțite și de descărcări electrice, pe alocuri în sud și sud-estul țării și în zonele deluroase și de munte și izolate în restul teritoriului, îndeosebi după-amiaza.

Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 14 și 23 de grade, iar cele minime între 2 și 12 grade. Pe alocuri, în zonele joase, în cursul dimineții s-a produs ceață.

La București, vremea a fost răcoroasă. Cerul a fost temporar noros și a plouat sub formă de aversă. Temperatura maximă s-a situat în jurul valorii de 18 grade, iar cea minimă a fost de 9 grade. S-au creat condiții de ceață slabă dimineața.

Scinteia – JURNALUL ROMÂNIEI 1989 – ACUM DOUĂZECI DE ANI
Director: Marius Tucă Editori: Lavinia Betea (șef secție Istorie recentă), Cristina Diac, Florin Mihai, Ilarion Țiu, Alexandra Zotta (redactori secția Istorie recentă) Design: Ioana Bindea Redacția: Roxana-Ioana Ancuța, Diana Caloianu, Lavinia Dimancea Maria Belu-Burtea, Dragoș Stoica, Eliza Dumitrescu, Adela Cristina Teodorescu, Roxana Vintilă, Fotografii: Arhiva TVR Media, Arhiva Facultății de Drept Ilustrație: Mihai Stănescu Telefon: 021 318 20 37 e-mail: istorie.recenta@jurnalul.ro
Layout: Olguța Cîrlan Procesare imagine: Ileana Caloteasa, Robert Tătaru, Răzvan Tucă Corectură: Corina Ialgoczi, Daniela Ionescu, Emanuela Bargan, Mihaela Coaje Tiparul executat la: Tipografia INTACT
Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES